

GLOSAR SUBDIALECTAL

Zona Gurahonțului

Întocmit de Nicușor Paul

A

- Abrác**, s.def.- amestec de grăunțe cu nutreț
Abracuí (a), vb.- a hrăni animalele cu abrac
Aburá (a), vb.- a beteji prin suflare necurată
Abțiguí (a), vb.- a pedepsi fizic
Abțiguiít, adj.- beat
Abzâce (a) vb.- a renunța
Acață (a se), vb.- a se apuca
Acău, s.n.- unitate de măsură egală cu 56 litri
Acló,(aclč) adv.- acolo
Adalmăș, s.n.- băutură oferită în urma încheierii unei tranzacții
Adăposte, s.f.- adăpost, ascunzătoare
Afúnd, adv.- adânc
Agéca, adv.- adică
Ageminnea, adv.- identic
Ái, s.def.pl.- usturoi
Aitúrá, s.f.- fiertură de scrob, castraveți felii și usturoi
Aíngirea, adv.- altundeva
Ajuna (a), vb.- a ține post
Alás, s.n.- schelă din lemn
Alburíu, adj.- albastru deschis

Alduí (a), vb.- a binecuvânta
Aleşcadí (a), vb.- a spiona, a se interesa
Aliş, sn.- stand de pândă la vânătoare
Aliná (a), vb.- a neutraliza; (a se) vb. a se culca

Alinát, adj.- cuminte, liniştit
Amarálă, s.f.- supărare, mânie
Amarî (a se), vb.- a se necăji

Amnár, s.n.- scăpărător din oţel utilizat la aprinderea focului

Amn'ezazî (a), vb- a prânzi

Amú, adv.- acum

Amuşiná (a), vb.- (referitor la câini) a se orienta după miros

Anglicél, s.m.- plantă cu flori galbene

Ántărt, adv.- cu doi ani în urmă

Apríndere, s.f.- pneumonie

Aragicatúra, s.f.- ridicătură

Ápu!, interj.- ei şi?

Arámă, s.f.- cupru

Aragicatúra, s.f.- ridicătură

Aramíză, s.def.- mătase naturală

Argát, s.m.- salcâm

Aríci, s.m.- cancer

Arşău, s.n.- hârleţ

Asudá (a), vb.- a transpira

Astáră, adv.- diseară

Ásváră, adv.- astă -vară

Atúncea, conj.- şi

A-ú! interj.- i-auzi!

Ă

Ăicea, adv.- aici

Ășcia, pron.- aceștia

B

Ba, adv.- nu

Babă, s.f.- bunică, femeie bătrână

Baboáncă s.f.- babă (peiorativ)

Báciu, s.m.- formulă de adresare unei persoane mai în vârstă (nenea)

Baciúț, s.m.- soțul surorii mamei

Bade, s.m.- drăguț, ibovnic

Bagău, s.def.- tutun de pipă

Bai, s.n.- necaz, problemă

Báier, s.n.- ața de la traistă

Bainét, s.n.- baionetă

Báiu! - ba io nu !

Balamúc, s.n.- 1. dezordine, 2.casă de nebuni

Balástru, s.def.- sortiment de pietriș

Balaure, s.- Șercan

Banat, s.n.- dor

Bandă, s.f.- formație muzicală

Bardă, s.f.- unealtă folosită la cioplit lemnul

Bárem, adv.- măcar

Bárșon, s.def.- catifea

Basagí (a), vb.- a vorbi

Basáma, adv.- probabil

Baș, conj - chiar

Bătăr, conj.- deși, măcar

Batucít, adj.- bătătorit

Bauná, (a), vb.- a urla (lupii,câinii)
Băربی, s.f.- fibre rezultate din pieptănatul fuioarelor
Băbură, s.f.- hornul cuptorului
Bârcáci, adj.(ref. la pisică) - ager vânător de șoareci;
ext: vrednic, berbant
Bárnác, adj.- brunetât, s.n. - băț
Bebói, s.m.- oameni mascați, mohândețe
Bec, s.n.- lanternă de buzunar
Becegós, adj.- bolnăvicios
Beceșâg, s.n.- boală, ghinion
Begiúg, s.n.- fontă, căldări din fontă
Belciúg s.n.- fir de sârmă tras în râtul porcului ca să nu
râme
Beleletureálă, s.f - căptușeală a hainei
Belí (a) vb.- a jupui
Beștelí, (a) - a persifla
Beușág, s.n.- petrecere, chef
Beúță, s.f.- cremene albă
Bíbol, s.m. - bivol
Bică, s.m.- taur
Bicčri, s.m.- hoț, șmecher, haimana
Biciulí (a), vb.- a estima o pagubă, a aprecia
recuperarea ei
Bimbéri, s.def.- dafin
Bínă, s.f.- scenă
Birău, s.m.- primar
Birăiță, s.f.- primăriță
Bíriș, s.m.- argat, vizitiu
Bitang, s.m.- copil din flori, vagabond
Bíticlă, s.f.- bicicletă
Bárnac, adj.- negricios, brunet
Blânde, s.f.- urticarii (v. *jubre*)

Blid, s.n.- farfurie din lut ars
Blotocorí (a), vb.- a scutura
Boáhtăr, s.m.- 1. portar 2.fig. conductor pe calea ferată
Boálfe, s.f.- umflături
Bobolósș, s,n.- ghemotoc
Bocálă, s.f.- cană
Bócticori,- papucei croșetați
Bociolíe, s.f.- 1.rezervorul lămpii cu petrol 2. măciucă 3. căpățâna usturoiului 4. capsula de mac
Boc, s.m - butuc
Bocór, adv.- grămadă, îngrămădit
Bohoándă, s.f.- arătare feminină foarte urâtă, înspăimântătoare
Bocoștaie, s.f.- bosoarcă
Bohólt, s.n.- vijelie cu grindină, prăpăd
Bolând, adj.- nebun, nesperios
Bolânzâie, s.f.- nebunie, prostie
Bombíri, (bimberi) - dafin
Bondăn'í (a), vb.- a bodogăni, a mormăi
Borái, (a) vb.- a mugi
Borí,(a) vb.- a vomita
Borș, s. def.- mazăre
Bortă, s.f.- gaură, cavitate
Borođe, s.def.- reziduuri de fructe rezultate în procesul de fabricare a țuicii
Boscârțuri, s. n.- zdrențe fără valoare
Boscorodí (a), vb.- a bombăni, a vorbi de rău
Boscoáie, s.f.- bosoarcă
Bosórcă, s.f.- bosoarcă
Bosorcău, s.m.- bărbat care poate lua mana laptelui
Bostârcă, s.f.- bosoarcă

Boșcotáie, s.f.- bosoarcă
Box, s. def. - cremă de ghetete
Boxău, s. def.- papură uscată
Bragári, s.m.- vezi *brăgan*
Brăcinár, s.n.- sfoară cu care se legau izmenele
Brăgán, s.m.- salcâm
Bráglă, s.f.- componentă a războiului de țesut
Brâncă, s.f.- mână, palmă
Bríșcă, s.f.- briceag
Broáică, adv.- în fugă, panicat
Brogí (a), vb.- a delira (de febră)
Brogí (a se), vb.- a se potrivi
Brúș, s.m.- bulgăre
Bucáte, s. pl.- 1.alimente 2.cereale 3.feluri de mâncare
Bucatúra, s.f.- îmbucătură, bucățică
Bucă, s.f.- 1.fesă, 2. pometul obrazului 3.(fig.) omenie, cuvânt
Bucele, s.n.- chibrituri
Bucică, (a), vb.- a sosi pe neașteptate
Buciulícă, s.f.- omidă
Buctá (a), vb.- a cădea la examen, a nu reuși
Búdă, s.f.- closet
Budác, s.m.- târnăcop
Bugigăi, s.m.- chiloți
Budulí, (a) vb.- a cotrobăi
Búhă, s.f.- bufniță (formă onomatopeică)
Buí (a), vb.- a coborî
Búic, adj.- vioi, sănătos
Buiguít, adj.- amețit
Buleándură, s.f.- zdreanță, femeie de moravuri ușoare
Bumb, s.m.- nasture
Bumbári, s.m.- cărăbuș de mai

Bumbuléu, adj.- rotund
Bumn'í (a), vb.- a coti, a face atent
Buntuzât, adj.- deranjat, în dezordine
Buntatâu, s.m.- poșor de fân mai mare
Buráci, s.def.- sfeclă
Búră, s.f.- ceață
Busurcoáie, s.f.- bosoarcă, striga vacilor
Bútcă, s.f.- chichineáță
Butúce, s.f.- izvor părăsit
Bútură, s.f.- scorbură (cf. Butuc)

C

Cabát, s.n.- haină, veston
Cabușálă, s.f.- caniculă
Cacalí (a), vb.- a mâzgăli
Cafánă, s.f.- cârciumă
Calchíu, s.n.- călcâi dop
Calicúță, s.f.- cărare, potecă
Camáră, s.f.- magazie de alimente
Cámiță, s.f.- cuptor, hornul cuptorului (țâлиндărului)
Cántă, s.f.- găleată
Cancéu, s.n.- cană de sticlă cu coadă
Candalău, s.n.- sobă de gătit
Cantaríc, s.n.- cumpăna de la fântână
Cántor, s.m.- cântăreț bisericesc
Capău, s.m.- câine mare,dârz
Capáră, s.f.- arvună, avans
Carábă, s.f.- fluier de soc în componența cimpoiului
Carabíță, s.f.- fluier de soc
Capră, s.f.- 1. animal 2.schelă
Cáptă, s.f.- calapod de cizmărie
Capút, s.n.- poarta de la stradă

Cárce, s.f.- scrisoare

Cart, s.n.- vas din lemn de brad strâs cu cercuri din nuiete

Caşcabarét, s.n.- adăpost fragil, din materiale uşoare

Caşcigá (a), vb.- a avea grijă de

Caşcigată, adj.- gestantă

Catánă, s.f.- soldat, militar

Catan'í (a), vb.- 1. a servi ca militar 2. a ţine pe cineva din scurt

Catarígi, s.def.- piftie

Catatoáre, s.f.- ghicitoare, vrăjitoare

Cáuc, (căuc) s.n.- polonic

Cáznă, s.f.- suferinţă grea

Cazn'í (a), vb.- a răni, a mutila

Cazn'í (a se), vb.- 1. a se răni 2. a se forţa

Calcá (a), vb.- 1. a treiera 2. a fecunda (referitor la păsări) 3. a accidenta 4. a arma puşca de vânătoare

Căpăstru, s.n.- frâu

Căpăta (a),- a culege

Cotătoáre, s.f.- oglindă

Căcăí (a se), vb.- a vorbi peltic

Cănúţ, s.m.- căţel

Cârceág, s.n.- ulcior din pământ

Cârcéi, s.m. – pene (icuri) din fier folosite la trasul lemnelor

Cârpă, s.n.- batic

Cârtóg, s.n.- culşcuş, aşternut

Cârtoágă, s.f.- încălţăminte uzată

Câştigá (a se), vb.- a prinde sarcină

Câta, prep.- spre

Ceáptă, s.f.- bonetă purtată sub batic de femei

Celégi, s.def.- familie
Cémn'ită, s.f.- închisoare
Cep, s.n.- dop
Cercuí (a), vb.- a bate nuiele crăpate din alun peste ștocalitură
Cérgă, sf.- pătură țesută
Cerní (a se),- a se murdări, a se înnegri
Chefe, s.f.- sperie de haine
Chefelí (a), vb.- a certa rău, a bate
Chiscán, s.n.- stropitoare
Cícă, s.f.- codița fetei, freză
Cicérnă, s.f.- burlan
Cicít, adj.- îmbrăcat de sărbătoare
Cielégi, s.n.- familie
Cimpovít, adj. rănit
Cilin'í (a), vb.- a separa
Cilín'i (de), adv.- separat
Cínă, s.f.- noroi
Cinár, s.m.- colac ritual
Cíndă, s.f.- încăperea cu țilindărul
Cinzái, s.n.- suferință, chin
Cioacă, s.f.- manivelă
Cioáreci, s.def.- pantaloni groși din "pănură" de lână "dubită"
Cióc, s.n.- toc metalic în care se poartă gresia de ascuțit coasa
Ciocănău, s.def. nărav (la cai)
Ciónt, adj.- ciung
Cioróslu, s.n.- piesă componentă a plugului
Ciortói, s.n.- ol de pământ vechi, ciobit
Ciós, s.n.- 1. paznic de câmp
2. stâlp vertical de susținere în construcțiile din lemn

Ciatorí (a), vb. a tăifăsu
Ciovică, s.f.- pasăre de noapte, cobitoare
Cip, s.n.- fotografie
Cípcă, s.f.- dantelă și panglică
Círi, conj.- ori, sau,
Cirípă, s.f.- țiglă
Cisalită, s.f.- mustul de pe prunele fermentate
Cistomí (a), vb.- a nenoroci, a distruge
Cíșată, s.f.- unealtă pentru împristit ouă
Cítov, adj.- întreg, sănătos
Citúș, s.n.- buchet, mănunchi
Ciúdă, s.f.- mânie,
Ciúf, adj.- neserios
Ciufálă, s.f.- poreclă
Ciufulí (a), vb.- a porecli, a batjocori
Ciúhă, s.f.- 1.sperietoare de păsări 1.sem. de interdicție în țarină
Ciujčr, s.m.- persoană care se ocupă cu vânzarea vitelor
Ciúpă, s.f.- troacă, vană de lemn pentru spălat copilul
Ciupari, s,n.-parat de fotografiat
Ciupárcă, s.f.- ardei
Ciuparí (a), vb.- a fotografia **Ciupelí** (a), vb.- a smulge penele
Ciupelíș, s.n.- ghiveci
Ciurciúc, s.def.sos de magiun
Ciuruiúș, s.n.- lunecuș pe gheață
Cízeș, s.m.- girant
Clatarí (a), vb.- 1. a limpezi (hainele spălate), 2. a agita un lichid
Clíci, s.n.- șold
Cliciuít, adj.- luxație la șold
Clintí (a), vb.- a mișca

Clísă, s.f.- slănină
Cloámbă, s.f. - ramură, creangă
Clónț, s.n.- cioc de pasăre răpitoare
Clóp, (colóp)s.n.- pălărie
Clopaí (a), vb.- a bate
Coámă, s.f.- freză, coastă de deal
Cócă, s.f.- plăcintă din aluat copt
Cócie, s.f.- căruță
Cocilí (a), vb.- a trebălui pe lângă casă
Cocímp, s.m.- partea de jos a tuleului rămasă după tăierea cu coasa
Cocoréu, s.m.- gogoasă
Cocóși, s.pl.- floricele de porumb
Cocúță, s.f.-v. *cocă* (diminutiv)
Codorâște, s.f.- mânerul biciului
Colb, s.n. - praf
Cólnă, s.f.- construcție din lemn pentru adăpostirea fânului sau a lemnelor
Comănác, s.n.- recipient de aramă pus deasupra cazanului de fiert țuica
Cónci, s.n.- 1.obiect metalic în formă de U cu care își leagă nevestele părul 2. pieptănătura femeii măritate
Copârșău, s.n.- sicriu
Cóptă, s.f.- săpătura apei curgătoare în mal,pe sub rădăcinile copacilor
Cópt'ilă, s.f.- loc unde se pune cânepa la topit
Coptoríște, s.f.- bucătărie de vară
Corbáci, s.n.- bici lung cu coada scurtă și groasă folosit de porcari
Córfă, s.f.- piesă componentă a plugului
Cormaní (a), vb. - a schimba direcția (atelajului)
Corlátă, s.f.- îngrăditură peste cursul unei ape

Cormán, s.n.- ghidon
Corșátúrá, s.f.- metis
Cortoáfă, s.f.- spinare
Cosalău, s.n.- fâneață
Costiș, adv.- pieziș
Coșariță (coșără), s.f.- coș din nuiele (cu coardă)
Coșari, s.n. – afumătoare pentru poame
Cotárcă, s.f.- construcție aerisită, servind la păstrarea porumbului
Cotcorezá (a), vb.- a cotcodăci,
fig. a comenta
Cotoárá, s.- neplăceri, probleme
Cotorosî (a se), vb. a scăpa de **Cotron'eáță**, s.f.- coteț,
construcție șubredă
Cotroșî (cotrișî) (a se), vb.- a se aciua
Cótcă, s.f.- zahăr cubic
Cováci, s.m.- fierar
Cráciță, s.f.- crăcan, cracă
Crámpă, s.f.- băutură tradițională realizată din vinars și zahăr ars
Cráznic, s.m.- dascăl de biserică
Creáță, s.f.- mentă
Credcñț, s.n. - dulap
Crășcă (a), vb.- a scrășni
Crestátă, s.f.- colac folosit în ritualul funebru (se dă peste groapă)
Crițár, s.m.- monedă de valoare mică
Croámpă, s.f.- cartof
Crucí (a se), vb.- a se mira
Crumpíri, s.m.- cartofi
Cucaí (a), vb.- a ațipi
Cúci!, interj.- comandă pentru întreruperea vițelului de la

supt

Cucurúz, s.m.- porumb

Cúfăr, s.n.- valiză din lemn

Cúină, s.f.- bucătărie de vară

Culdúș, adj.- sărac lipit

Cumătru, s.m.(nănaș) - naș

Cumătră, s.f.- nănașă

Cumlău, s.def.- aluat amestecat cu drojdie

Cuptoriște, s.f.- bucătărie de vară

Curcúbătă, s.f.- dovleac

Curéci, s.def.- varză

Curpatór (clopatór), s.n.- unealtă folosită la introducerea pâinii

în cuptor

Cúrsă, s.f. - autobus

Cursúra, s.f.- scursură din
"tapsia" de pâine

Cusurău, s.n. grindă

Cúșmă, s.f.- căciulă din blană

Cuștulí (a), vb.- a gusta

D

Dabalát, adj.- aplecat, îndoit

Dábgilă, adj.- femeie stricată

Dac, s.def.- D.C.A.

Dadúra, vb.- observară

Dalbínă, s.f. - bulboană, adâncitură pe fundul râului

D'ápu! interj.- sigur că da!

Daráb, s.n.- bucată

Daranát, adj.- nărăvaș, mofturos

Dăbălát, adj.- aplecat, încovoiat

Dăgălî (a), vb.- a gâdila
Dâmbă, s.f.- pantă
Décă, s.f.- unitate de măsură egală cu un decilitru
Déţ, s.m.- decilitru (pentru lichide)
Dólmă, s.f.- dig, ridicătură de pământ
Doloámă, s.f.- veston, haină
Dómbă, s.f. - colibă
Dóptor, s.m.- medic
Dóscă, s.f.- scândură
Dourčle (de) num.- de două ori
Drăgúţă, s.f.- iubită
Drâglu, s.n.- unealtă pentru scos pâinea din cuptor
Dríc, s.n.- osia carului sau căruţei
Dricu' (în) adv.- în toiul
Droáp, adj. - portocaliu
Drot, s.n.- sârmă
Drúgă, s.f.- sucitor
Drugaléi, s.m.- câlţi
Dubă, s.f.- 1.tobă; 2.piuă; 3.cuptorul *şporului*
Dubáš, s.m.- toboşar
Dubí (a), vb.- 1.a argăsi piei 2.a prelucra ţesătura de lână în piuă
Duceán, s.n.- prăvălie
Duhán, s.def.- tutun
Dúdă, s.f.- ţeavă
Dulău, s.n.- cale de acces pe la capetele terenurilor arabile
Dulíncă, s.f.- leagăn, hintă
Dúnă, s.f.- plapumă umplută cu pene
Dup, s.m.- buştean
Duralí, (a) vb.- a durăi

E

Éstalalt, pron.- celălalt

Éșcia, pron.- aceștia

F

Fáce, expr. -1.zice 2.valorează, costă

Fáce (a),- 1. a lucra 2.a naște 3. (expr.) zice

Faciol, s. sg.- pânză albă, brodată, cu care se acoperă mortul

Fáitã, s.f.- fel, soi

Fagadí (fagaduí) (a), vb.- a promite

Fáinã, adj.- frumos, reușit

Falós, adj.- mândru, încrezut

Fárbã, s.f.- vopsea

Făcăturã, s.f.- eczemă, acțiune magică

Făleață, adj.- pedantă

Fegéu, s.n.- capac pentru oală

Féldi, s.m.- leat, de aceeași vârstă

Feleágã,(feleangă) s.f.- ștergar cusut

Féider, s. n.- arc

Feleheřț, s.n.- componentă a căruței

Felelí (a), vb.- a se încrede

Feregéu, s.n.- baie de aburi cu flori de fân

Ferghecéu, s.n.- componentă a carului

Fericát, adv.- ferice

Ferháng, s.n.- perdea

Feșcele, s.def.- alifii cosmetice

Feșcícuri, s.n.- creioane colorate

Feșcílã, s.f.- fitilul lămpii cu petrol

Fícea, (de-a), adv.- degeaba
Fíe!- de acord!
Fingeánă, s.f.- cană
Fióc, s. n.- sertar
Fircalí (a), vb.- a mângăli
Firéz, s.n.- ferăstrău
Firezár, s. def.- rumeguș
Fíți, formă vb.- voi sunteți
Fleoășcă, s.f.- noroi
Fleciuít, adj.- extenuat
Floăștăr, s.n.- trotuar
Flocái (a), vb.- a scărmana
Flocós, adj.- păros
Foaie, s.f.- ziar
Foámfe, s.f.- gogoși
Foále - burtă, stomac
Focaríță, s.f.- chibrit
Fódră, s.f.- dantelă, cipcă
Foiéț, adj.- mălăieț
Fonfíu,- saschiu, bărbănoc
Foráibăr, s.n.- unealtă pentru găurit, folosită în tâmplărie
Formocá (a), (*a strofoca*) vb.- a molesta
Forostí (a), vb.- a forjá
Fragári, s.m.- dud
Frâne, s.def. hățuri
Froșpón, s. n.- corvoadă
Fufče, s.f.- modele decorative pe costumul popular
(frunze și flori)
Fundói, s.def.- cusătura posterioară a pantalonilor
(izmenelor)
Furcói, s.n. - unctionă pentru ridicat fânul în vârful clăii
sau în podul șurii

Fuščél, s.m.- componentă a războiului de țesut
Fúști, s.n.- lumânare spiralată din ceară așezată pe pieptul mortului

G

Gádină, s.f.- lighioană
Galán, (pl.galáne) s.n.- șiret (pl.șireturi)
Galbanáre, s.f.- icter
Gálfád, adj.- palid
Galíscă, s.f.- colivie
Gáliță, s.f.- vopsea pentru lână
Gauáce, s.f.- coajă
Gatátă, (cicítă) adj.- gătită
Gaunári, s.n.- cuib de viespi
Gaún'e, s.m.- tăun, viespe mare
Gávăț, s.def.- tătăneasă
Gășbí (a), vb, a găsi, a depista
Gâmfá (a se) vb. a se umfla
Gerá (a), vb.- a zgârâia
Ghistínă, s.f.- castană
Giávor, s.m.- (mincinos, sclugă) -maestru de ceremonii la nunta tradițională
Gícă, s.f.- încăpăținare
Gidá (a se), vb.- a se obișnui
Gihulít, adj.- bârfit, vorbit de rău
Gilóc, adv.- îndată, imediat
Gilături, adv.- pe margine, lateral
Gilău, s.n.- rindea
Ginclč, adv.- dincolo
Gínge, adv.- de unde
Giób, s.n.- vas de pământ
Gioábă, s.f.- butie

Gioámbe, s.f.- degete
Gițcǎrne (a),vb. - a desface patul
Gișginá (a se), vb. a se rupe
Giznúu, adv. - din nou
Glájă, s.f.- sticlă
Gligán, s.m.- porc mistreț
Gliganúș, s.n.- gât (omulețul)
Goángă, s.f.- 1.insectă 2.muscă 3.instalație forestieră de coborît buștenii la drum
Góge, s.f.- direcție,parte
Gogleáz, s.n. - gunoi
Golâmb, s.m.- porumbel
Gombóți, s.m.- găluște cu prune
Goștie, s.f.- ospeteie
Gratulá (a),vb.- a felicita
Grégină, s.f.- grădină
Grelúș, s.m.- greiere
Greumânt, s.def.- astm bronșic
Grinzáuuă, s.f.- grindă
Groásă, adj.- gravidă
Grumáz, s.n.- gât
Grúmbă, s.f.- cartof
Grumbiște, s.f.- loc plantat cu cartofi
Gurgói, s.n.- gurgui
Gúșă, s.f.- sarma
Guverítă, adj.- boțită, încrețită (despre haine)
Guz, s.m.- cârțiță

H

Habăduri, s.n.- crengi uscate, vreascuri
Habucít, adj.- molestat, bătucit
Hádă, s.f.- avere

Háioş, s.def.- plăcintă făcută în perioada sărbătorilor de iarnă
Haizás, s.n.- schelă din lemn
Halarípa, adv.- fără rost
Halău, s.n.- plasă de pescuit
Hamfău, s.n. - componentă folosită la pluguit și grăpat
Haptică, s.def.- tuberculoză
Harănuri, s. def. preparate din carne de porc
Haragús, adj. certăreț, agresiv
Harampáie, s. def. - clește
Hárcă, s.f.- știucă
Harmíc, s.m.- armăsar
Haşcúlă, s.f.- scoruşă
Harabor, adj.- solid,voinic
Hárcă, s.f.- știucă
Hați (a) vb.- a trage, a smuci
Háznă, s.f.- folos, parte. noroc
Hârb, s.n.- ciob,ghiveci
Hârge, s.def.- necaz,sfadă
Hârşóg, s.m.- șobolan
Héba, conj.- deși,
Herceleán, adj.- voinic, solid
Híbaş, adj.- handicapat
Híbă, s.f.- defect, cusur
Higčge, s.f.- vioară
Híntă, s.f.- leagăn atârnat
Hincéu, s.n.- birjă
Hoácă, s.f.- lăsătură ca o groapă pe panta unui deal
Hoápcină, s.f.- loc mai jos între dealuri
Hoără, s.f.- pasăre de curte
Hócher, s.n.- taburet
Hodáie, s.f. -construcție ușoară la deal folosită ca

adăpost

Hodoără, s.pl.- lucruri din casă

Hogin'ít (de) adv.- mulțumit de..., îndestulat în privința...

Hodoábă, s.f.- pajiște între dealuri

Hodorosí (a) vb.- a troncâni

Holâmb, s.n.- movilă de pământ sau piatră de hotar

Holtoánă, s.f.- pom altoit

Hógină, s.f.- odihnă

Horpocí (a), vb.- a horcăi

Hotăní (a), vb.- a lucra prin curte

Hóu! - interjecție pentru oprirea animalelor de tracțiune

Húdă, s.f.- gaură

Húhá, s.f.- tulburare nervoasă

Hujlí (a se), vb. - a se descompune

Hulúj, s.m.- tulpină de porumb

Hulí (a), vb.- a doborî

Húli, s.m.- uliu

Hurducá (a), vb.- a scutura(căruța)

Hurlúp, s.m.- malformație genetică în rodul prunului

I

Iágăr, s.m.- pădurar

Iáscă, s.def.- partea inferioară a unui burete de nuc folosită la aprinderea focului

Ic, s.n.- pană pentru despicat

Íce, formă vb.- zice (din lat.inquit)

Ičpe, s.f.- componente ale războiului de țesut

Ięșcică, s.f.- așchie

Ijóg, s.n.- pănuși de porumb legate la capătul unei sârme. E folosit la curățarea hornului

Iléu, s.n.- nicovală

Ilíc, s.n.- vestă, pieptar

Ílíş, s.n.- scaunul cocişului
Ílíţă, s.f.- sculă folosită la baterea coasei
Ímáş, s.n.- izlaz, păşune
Índreáúă, s.f.- 1. andrea 2.claviculă
Ínge, adv.- unde
Íorgován, s.m.- liliac
Íortoán'e, s.f.- anexe gospodăreşti
Íslógi, s.m.- ornamente sclipicioase la costumul popular femeiesc
Íspaşénie, s.f.- vindecare
Íspítí, a, vb.- a întreba, a sâcâi
Íspovádă, s.f.- spovedanie
Íşpitári, s.n.- spital
Íştalău, s.n.- grajd
Íţă, s.f.- componentă a războiului de ţesut
Ízágít, adj.- mort de inaniţie
Ízátúrá, s.f.- baraj peste o apă curgătoare
Ízdát, s.def.- colici intestinale
Ízlógi, s.m.- ornamente sclipitoare pentru costumul popular femeiesc
Íznoávă, s.f.- năzdrăvănie

Î

Îmbieţ, adv.- poftit
Îmbiserící, vb.- a închina un nou-născut la icoane
Îmblăcí (a), vb.- a scoate boabele cerealelor şi păstăioaselor prin lovire
Îmblobojât, adj.- îmbrăcat gros
Îmbutuşi (a), vb.- a împinge
Îmburdá (a), vb.- a răsturna
Îmbumbá (a), vb.- a încheia un nasture
Împăivăná (a), vb.- a lega calul cu un lanţ lung de un

țăruș de fier

Împăná (a), vb.- a împodobi

Împlântá (a), vb.- a înfige

Împrimátor, s.m.- imprimat, chemător la nuntă

Împristí (a), vb.- a decora ouăle de Sf.Paști

Împupí (a), vb.- a îmboboci

Încarábá (a se), vb.- a se vindeca

Încălțámuri, s.def.- încălțăminte

Încârlibát, adj.- încovoiat

Încárn'í (a), vb.- a îndoi

Înciná (a se), vb.- a se murdări

Înciolobá (a se), vb.- a se pregăti

Înciotorá (a), vb.- a-și lega șireturile

Încitá (a), vb.- a face buchet

Încredință (a se), vb.- a se logodi

Încruntát, adj.- însângerat

Încuiere, s.f.- constipație

Îndalí (a), vb.- a începe

Îndarăpt, adv.- pe dos, înapoi

Îndesá (a se), vb.- a se înghesui

Îndoiețále, s.def. - plăcinte

Îndurá (a se), vb.- a se milostivi

Îngrumurát, adj.- mușuroit

Îngurluí (a), vb.- a tolera

Învalí (a) vb.- a lua de nevastă

Întunecíme, s.f.- eclipsă

Învitá (a), vb.- 1.a sfătui 2. a provoca

J

Jaicín, s.- ulei cu care se înmulțește mirul în ritualul ortodox

Jaltár, s.n.- verș, cântec funebru

Jamíșcă, s.f.- franzelă

Jașcău, s.n.- pungă pentru tutun
Javuí (a), vb. a molesta
Jăb, s.n.- buzunar
Jâgoșet, adj.- pipernicit
Jâg, s.def.- arsură la stomac
Jâmb, adj.- strâmb, sucit
Jântuí (a), vb.- a molesta
Jân'eápăn, s.m.- ienupăr
Jântíță, s.f.- colastră
Jep, s.n.- tufiș des
Jiun'íncă, s.f.- vițelușă
Joápă, s.f.- nua
Joárdă, s.f.- nua
Jólji, s.n.- batistă
Júbre, s.f.- bubițe, urticarii
Jumálț, s.n.- smalț
Jiún'e, s.m.- mire
Jiúră, s.f.- ornamente în vestimentația populară

L

La (a), vb.- a spăla rufe cu maiul
Lábușă, s.f.- cratiță
Lacrié, s.f.- cutie mică
Láibăr, s.n.- vestă
Lampăș, s.n.- felinar
Lanț, s.n.- unitate de măsură pentru teren arabil (1/2ha)
Lármă, s.f.- gălăgie
Lășcă, s.f.- tăiței
Lat, s.m.- unitate de măsură pentru pânză
Latunói, s,m.- defectiune a pânzei țesute în război
Laturári, s.n.- găleata cu care se duc lăturile
Láviță, s.f.- bancă din lemn,suport pentru veselă

Lavór, s.n. - lighean
Lăpăní (a), vb. a lipăi
Lăptúcă, s.f.- 1.păpădie 2.ciupercă comestibilă
Lăutoáre, s.f.- piatră mare și netedă, fixată la malul râului pe care femeile bat rufele cu maiul
Lepeștoácă, s.f.- bucată de noroi
Leșpige, s.f.- tigaie groasă
Leóce, adv.- ud learcă
Léucă, s.f.- piesă componentă a carului
Líla, adj.- mov
Lilión, s.def.- crin
Língھیspir, s.n. - tiribombă
Lingurár, s.m.- suport din lemn pentru linguri
Lipigéu, s.n.- cearceaf țesut din cânepă
Liptári, s.n.- magiun de prune
Lódbă, s.f.- crăpătură de buștean
Locomíe, s.f.- poftă
Lóitră, s.f.- laterala carului, asemănătoare cu o scară
Lóntru, adv.- înăuntru
Lopețale, s.f.- scândurele subțiri
Lopacítă, s.f.- omoplat
Lóptă, s.f.- minge
Lótru, s.m.- 1.hoț de codru, 2.șmecher
Loví (a se), vb.- 1. Ase accidenta 2.a se potrivi
Lubin'ítă, s.f.- pepene verde
Lud, adj.- 1.naiv, copilăros 2. nebun
Ludáie, s.f.- dovleac
Lugău, s.n.- piesă care asigură legarea cailor la plug
Lumínă, s.f.- lumânare
Luzâie, s.f.- nebunie

M

Madarí (a), vb.- a alinta, răsfăța, 2.a mângâia un animal

Mágă, conj.- cu toate că, deși

Mái, s.n.- 1.ficat 2.unealtă casnică pentru lăut 3.unealtă de crăpat lemne, 4.numele lunii mai

Máistor, s.m.- meseriaș, meșter

Majă, s.f.- unitate de greutate (100kg.)

Malaiét, adj.- moale

Máltăr, s.n.- mortar

Mánă, s.f.- zmeură

Mandúle, s.f.- amigdale

Márhă, s.f.- vită

Máscure, s.m.- porc (masculul)

Masarítă, s.f.- față de masă

Mașân'i, s.f.- chibrituri

Mașcihoáie, s.f.- mamă vitregă

Mășclu, s.def.- legătură în formă de papillon. Cu *mașclu* se leagă cosițele fetelor, mărtișoarele, Păpușa luminilor, lumânările ceremoniale.

Maț, s.n.- intestin

Mázăre, s.def.- fasole

Mădărí (a), vb.- a mângâia, a răsfăța

Mădărít, adj.- răsfățat

Măsúrá, s.f.- unitate de capacitate egală cu 90 l.

Mașcihoáie, s.f.- mamă vitregă

Mânânțal, adj.- mărunț

Mână (a), vb.- a trimite

Mândru, adj.- frumos

Mătă, s.f. - 1.pisică 2.cange pentru scos găleata din fântână 3. unealtă pentru cules mere 4.furcă având coarnele îndoite care servește la trasul gunoiului din car

Mâtâșór, s.m.- mugur de salcie

Me (a), vb.- a merge
Meġier, s.m.- sătean specializat în junghierea și tranșarea porcilor
Méi! vb. imperativ - du-te!
Meleşte, (şărínci) s.f.- bucăți, fâșii
Méléstuí (a), vb.- a sfâșia
Méliță, s.f.- unealtă pentru zdrobit tulpinele de cânepă
Menceléu, adj.- prostălău
Meringeătă, s.f.- acoperitoare de pânză pentru coșară
Mezdreală, s.f. – unealtă pentru rindeluit cozi de unelte
Mihéi, s.n.- atelier
Mijoárcă, s.f.- joc de-a v-ați ascunselea
Míntonáš, adv.- imediat
Misárăș, s.m.- s.m.- sătean specializat în junghierea și tranșarea porcilor(vezi: megier)
Míțișapcă, s.f.- basc
Mizgurá (mizgoič) (a), vb.- a ploua mărunț
Mn’iț, s.def.- lâna de pe miei
Mn’ėjuc (mnėjoc) (la) subst. sau loc. adv.- (la) mijloc
Mn’erazănie, s.f.- mirare
Mn’ezuínă, s.f.- limită de proprietate
Moáre, s.f. sg.- lichidul de pe murături
Mocioácă, s.f.- măciucă
Mohândeáță, s.f.- arătare
Moíscă, s.f.- pește mic de vale
Móiște, s.f. def. pl.- înmuierea vremii după ger
Morcílă, s.f.- mocirlă
Moroánă, s.f.- bosoarcă
Morocíncă, s.f.- bosoarcă
Moromn’eáță, s.f.- bosoarcă
Moron’eáță, s.f.- bosoarcă
Moronói, s.m.- bărbat care poate lua mana laptelui

Moroșceță, s.f.- bosoarcă
Moróșniță, s.f.- bosoarcă
Motcă, s.f.- jirebie mică
Motrântóc, adj.- prostovan, tăntălău
Motroășă, s.f.- bosoarcă
Motroși (a), a prăpădi
Muičre, s.f.- femeie măritată
Mujálă, s.f. țărâțe muiate folosite la războiul de țesut
Mujât, adj.- mângălit
Mulgári, s.n.- vas în care se mulg vacile
Múlțam! - Mulțumesc!
Mulțám, s.n.- recunoștință, mulțumire
Mundúc, s.def.- pastă rezultată prin fierberea fructelor
Murgí (a), vb.- a se însera, a amurgi

Múrsă, s.def. - sirop de zahăr
Muruí (a), vb.- a mângăli
Muruiálă, s.f.- amestec de lut înmuiat cu balebă de vacă
Múσαι, adv.- cu orice preț
Musalí (a), vb.- a sili, a forța
Mustăreăță, s.f.- sevă de mesteacăn
Múșine, s.f.- musculițe care trag la borhot
Múștră, s.f.- model
Mutălău, adj.- tăcut

N

Na! interj.- ține, ia!
Nadaí, (a se) vb.- a-și da seama
Nadrági, s.m.- pantaloni
Nahoádă, s.f.- arătare umană
foarte urâtă
Naimáș, s.n.- izlaz, pășune

Naloágă, s.f.- aglomerație
Nánă, s.f.- femeie
Napúst, s.n. - năpastă
Nănăși, (a) vb.- a cununa, a fi nănaș
Napúst, s.n. - năpastă, necaz
Naráv, s.n.- obicei
Naraváš, adj.- mofturos
Naraví (a se), vb.- a se potrivi, a se înțelege
Naravós, adj. (v. *naravaș*)
Natoțan'e, s.f.- ispravă ieșită din comun
Nátră, s.f.- urzeală
Nadaí (a se), vb.- a-și da seama
N'eám, s.n.- rudenie
N'elaút, adj.- nespălat
N'eluți, (a) vb.- a murdări
N'evedí (a), vb.- a trece firele de urzeală printre dinții
spetei
Ni! interj.- uite!
N'imáră s.f.- coincidentă
N'imuríc, adj.- pipernicit
Noájă, adv.- grămadă, gașcă
Nogéu, s.n.- gleznă
Nojăță, s.f.- gaură laterală în opincă prin care se trece
capătul
Notárăș, s.m.- secretarul primăriei
Núla, num.- zero

O

Obgele, s.f.- obiele
Oblánic, s.n.- merindeață rulată colac care se pune pe
creștetul capului, deasupra ei transportându-se coșara cu
mâncare în țarină

Oblóc, s.n.- fereastră
Óblu, adv.- drept
Obodă, s.f.- grădiniță
Obrincít, adj.- infectat
Obşág, s.n.- obicei de a comenta
Ocęri, s.def.- ochelari
Ocól, s.n.- curte, bătătură
Ócoş, adj.- vorbăreţ
Ocoşî (a se), vb.- a comenta, a da replici nepotrivite
Odói (odoáuă), num.- câțiva
Ogód, s.def.- astâmpăr, liniște
Ogoí (ogodí) (a se), vb.- a se liniști
Ogreádă, s.f.- grădină
Olúţ, s.n.- urcior
Olcúță, s.f.- cană din lut ars
Oleácă, adv.- puțin
Oltoánă, s.f.- pomişor altoit
Oltoánă, s.f.- pomişor altoit
Omi n'í (a), vb.- a ospăta
Ortác, s.m.- asociat, tovarăş de drum
Otíc, s.n. – unealtă pentru plivit scaieții din grâu
Ozdreeáuă, s.f.- rămurică

P

Pádină, s.f.- fâneată în vârful dealului
Păcurár, s.m.- păstor
Pafugá (a), vb.- a alunga
Pahúi, s.m.- lăstar
Paiván, s.n.- țaruş de care se leagă caii la păscut
Palamár, s.n.- funie lungă și groasă, ştreang
Paláncă, s.f.- scândură groasă de cinci centimetri
Palíncă, s.f.- țuică dublu distilată

Pamúcă, s.f.- vată
Pánă, s.f.- floare
Páncovă, s.f.- cocă din aluat dospit
Paradáică, s.f.- tomată roșie
Paragí (a), vb.- a deteriora
Parazór, s.n.- umbrelă
Parângă, s.f.- prăjină
Parcán, s.n.- brâul casei de la țară
Párte, s.f.- zestre
Pasalí (a se),vb.- a se potrivi
Pașúș, s.n.- act de vânzare pentru vite
Patrón, s.n.- 1.tubul cartușului 2.corpul siguranței electrice
Paulá (a), vb.- a se descurca
Páus, s.m.- colac mare pentru scopuri rituale
Pánură, s.f.- stofă țesută
Pătură, s.f.- foaie de plăcintă
Păș! interj.- pleacă, du-te!
Pântru, prep.- din cauza
Pârgăv, adj.- timpuriu
Pârguí (a),vb.- a pune rântaș în mâncare
Pârî (a), vb.- a da în judecată
Pârlău, s.n.- ciubăr folosit la fierberea cu leșie a hainelor
Pârleáz, s.n.- trecere peste un gard
Pârlí (a) vb.- a frige superficial **Pârlít**, adj.- ars, pârjolit
Pârpălít, adj.- prea puțin fript
Pârpoșát, adj.- ars
Pâs, subst. sg.- mâncare din mălai și chisăliță fiartă
Péc, s.n.- brutărie
Pćcită, s.f.- cruce din 17 snopi de grâu (ultimul se numește "popă")

Pedéstru, adj.- olog, infirm
Pčdri, (padri, padru) prep.- în fața, vis-í-vis
Pergău, s.n.- clopot pt. animal
Periá (a se), vb.- a se pieptăna
Petrecánie, s.f.- înmormântare
Petrčce(a), vb.- a conduce (musafirii la plecare, mortul la groapă, etc.)
Petrinjăl, s.m.- pătrunjel
Petriuăn, s.def.- petrol
Piát, s.n.- târg săptămânal
Picá (a), vb.- a cădea
Piáptăn, s.m.- unealtă casnică pentru scărmănat fuioarele
Pigulí (a), vb.- a ciupeli
Píliš, s.m.- lăstar, vezi *pahui*
Pipárcă, s.f.- ardei
Pipilí (a), vb.- a smulge fulgii
Pírchiță, s.f.- bibilică
Pirúlă, s.f.- pastilă
Pisá (a), **pisazá(a)**, vb.- a mărunți
Pisat, s.def.- măciniș de porumb
Pisatór', s.n.- bilă metalică folosită la sfărâmat grăunțe
Pisazát, adj. sfărâmat
Piscalí (a), vb.- a cotrobăi
Piscóí, s.n.- capătul gros al penei de gâscă
Pișcótă, s.f.- aluat cu multe gălbenușuri
Pítă, s.f.- pâine
Pițúlă, s.f.- monedă
Pizará (a) - acțiunea cetei de copii de a colinda în ajunul Crăciunului
Pizărău, s.m.- colăcel
Plácă! interj.- poftim!
Platește vb.- valorează, merită

Pleáznă, s.f.- fâșie din piele sau fuior răsucit la bici
Plév, s.n.- tablă, recipient din tablă
Plevár, s.m.- tinichigiu
Plevás, s.m.- creion
Ploičr, s.n.- umbrelă
Plomână, s.f.- plămân
Plotóg, s.n.- petic din piele
Pocícă, s.f.- farmacie
Pocicárăș, s.m.- farmacist
Podrúm, s.n.- pivniță
Pogáce, s.f.- pâine necrescută
Pogán, adj.- solid, puternic
Pogilárăș, s.n.- portofel
Pógină, s.f.- așternut din lemne, crengi, pe care se clădește căpița
Pogișór, s.n.- stelaj în perete
Polícără, s.f.- nume de familie
Polon'í (a), vb.- a aduna cu secere grâul cosit, a face snopi
Polovică, s.f.- măsură (10 Kg.) porumb sfărâmat
Pomn'í (a), vb.- 1.a pocni 2. a crăpă
Pón'év, adj.substantivizat - cal orb
Popír, s.n.- hârtie subțire
Póprica, adj. portocaliu
Popricăș, s.n.- mâncare din cartofi cu carne
Porâmb, s.m.- arbust spinos
Porní (a), vb.- a deșela
Porțolán, s.- porțelan
Postátă, s.f.- parcelă
Posteje, posteáúă, s.f.- păstaie
Poșnár, s.n. - buzunar
Poșór, s.n. - grămadă de fân sau otavă

Potâng, s. -încordătoare cu care se fixează de un țăruiș
picioarul vacii nărăvașe la muls

Poțóc, s.m.- șobolan

Pozdărie, s.f.- tulpină de cânepă după melițat

Prabalí (a), vb.- a încerca

Prapagí, (a), vb.- a păgubi, a rămâne fără

Prapagít, adj.- neastâmpărat, viclean, pus pe șotii

Prápure, s.m.- steag bisericesc

Prepingícă, s.f.- arpagic

Prčsle, s.f.- bucățele de pâine uscată bine prăjite și
zdrobite cu "druga"

Preumblá (a se), vb.- a se plimba **Preună**, (a se).a se
împroura

Pricază, s.f.- necaz, situație tensionată

Prícíș, adj.- strâmt

Pricí (a), (**cuiva**) vb.- a atenționa (pe cineva)

Prímă, s.f.- panglică

Prinsoáre, s.f.- pariu

Prisnaríc, s.m.- titirez

Pristuí (a), vb.- a suporta, a tolera

Procovíță, s.f.- pătură țesută în casă

Protă, s.m.- protopop

Prunc, s.m.- copil

Pudará (a), vb.- a pudra

Pumnár, s.m.- manșeta mânecii la cămașă

Pún'e (a), vb.- a presupune

Púp, s.m.- 1.ornament vestimental (bulină) 2.boboc de
foare 3.grămadă de gunoi de grajd

Pup, adv.- tupilat, pe vine

Púpiș, adj. - împupít, cu pupi

Purta (a se), vb.- a se grăbi

Pustușág, s.n.- pustiu, necaz

Pușcatúră, s.f.- foc de armă
Putoáre, s.f.- 1.miros greu 2.leneș (peiorativ)
Puțulí (a), vb.- a curăța

R

Rac, s.m.- cancer
Racéz, s.n.- încuietoare primitivă
Racilău, s.n.- stropitoare
Racitúri, s.def.- piftii
Rádoș, adv.- suplimentar
Raf, s.n.- fierul de pe roata căruței
Ráfta, s.f. def.- gând, speranță
Ragítă, s.f.- ridiche
Rarúnce, s.m.- rinichi
Rastániță, s.f.- capătul patului
Rașpalău, s.n.- pilă mare
Rátută, s.f.- omletă
Rațápt, s.n.- rețetă medicală
Răzălău, s.n.- răzătoare
Răzálít, adj.- trecut prin răzătoare
Răznít, adj.- rătăcit
Râgáci, s.m.- rădașcă
Râncezá (a), vb.- a necheza
Rânsă, s. def.- muguri de alun
Rântáș, s.n.- prăjală pentru gătit mâncarea
Rânză, s.f.- stomac
Râșcă (a), vb.- a scurma
Râșcitór, s.n.- unealtă casnică pentru făcut jirebii
Rât, s.n.- fâneață, pășune
Regútă, s.f.- recrut
Rěr, s.n.- sobă de gătit
Reúmă, s.f.- reumatism

Rișcás, s.def.- orez
Roc, s.n.- haină, veston
Rocoánță, s.f.- bucată de lemn fixată la colțurile remorcii sau mașinii pentru suplimentarea încărcăturii
Roman'ítă, s.f.- mușețel
Roșcéu, s.n.- porțiță din leături
Roșcon'í (a), vb.- a scrijeli, a roade
Rózosin, adj.- roz
Rubáșcă, s.f.- vestă, geacă
Rúdă, s.f.- 1.prăjină 2.unitate de măsură pentru pământ
Rug, s.m.- trandafir, măceș
Rugarái, s.n.- mărciniș
Rúgă, s.f.- cruce rituală din lemn
Rugítă, s.f. - prăjini folosite la transportul *poșorilor*
Rugumá (a),vb.a rumega
Rugumatúra, s.f.- rumeguș
Rújă, s.f.- floarea-soarelui
Rúm, s.n.- rom
Rusalím, s.- Ierusalim

S

Sabău, s.m.- croitor de șube
Sacuiét, s.f. - traistă mai mare
Salău, s.m.- musafir neașteptat
Samadáș, - socoteală
Samalí (a), vb.- a socoti, a evalua;
(a se), vb.- a se înțelege, a se hotărî
Sámă, s.def.- socoteală, raport
Sarariță, s.f.- solniță
Sarsám, s.n.- unealtă pentru lucrat grădina
Sălăș, s.n.- adăpost
Scántă, s.f.- fărâmbă

Scápăr, s.n.- scăpărare
Scápăt, s.n.- apus
Scaună (a), vb.- a schelăi
Scăpătá (a), vb.- a apune
Scârtoáge, s.f.- încălțăminte foarte uzată; rupturi
Sclín, s. def.- jeg
Sclinceálă, s.f.- nebulie
Sclincitúrá, s.f.- luxație
Sclóbod, adj.- liber
Sclújbă, s.f.- 1.serviciu religios 2.serviciu remunerat
Scobárlí (a), vb.- a cotrobăi
Scopí (a) ,vb.- a castra
Scovárdă, s.f.- clătită
Scribilí (a), vb.- a bâzâi
Scrob, s.def.- fiertură din făină de grâu
Scúrá (a se), vb.- a se prelinge
Sfádă, s.f.- ceartă
Sfat, s.n.- primărie
Sfărámuri, s.f.- firimituri
Sfăditór, adj.- certăreț
Sfârgăciuri, s.n. - vreascuri
Sfárnód, s.n.- fornăit
Sfártái, s.n.- sfert
Sfârcicá (a), vb.- a rupe
Sfctăr, s.n.- jersey
Sfírhóc, s.n.- sculă folosită de meșterii lemnari
Sípcă, s.f.- portțigaret din lemn
Smagítă, s.f.- mlădiță
Smagicúță, s.f.- diminutiv de la *smagiță*
Smídă, s.f.- desiș
Smârc, s.n. - unealtă pentru scos țuica din butoi

Sobă, s.f. - cameră
Socoátă, s.f.- calcul
Somocíșă, s.f.- brânză strecurată
Soróc, s.n.- termen
Sorpón, s.n.- săpun
Socăcítă, s.f.- bucătăreasă la nunți
Spatalí (a se) vb.- a sta la povești
Spátă, s.f.- accesoriu al războiului de țesut
Spătóí, s.n.- vestă femeiască țesută în casă
Spérle, s.f. - pari din gard
Sporíș, sm.- țepuș rezultat după cositul cerealelor sau tăierea la sol a lăstarilor
Sprojon'í (a), vb. - a alunga
Spúrc, s.def.- umflătură
Spúzá, s.f.- cenușă fierbinte
Sta (a), vb.- a locui
Stajî (a), vb.-a forța, a grăbi
Starpí (a), vb.- a avorta
Stean, s.m.- stâncă
Steláj, s.n.- etajeră din lemn
Stčln'ită, s.f.- ploșniță
Stâlp, s.m.- 1.motiv decorativ pe vestimentație 2. Oprire a cortegiului mortuar pentru citirea evangheliei
Stobór, s.m.- stâlp de gard
Stráită, s.f.- traistă
Straiét, s.n.- șubă ponosită
Straița-popii, s.f.- stomacul porcului
Strămătură s.f.- destrămătură
Strâgă, (**strâga vacilor**), s.f.- bosoarcă
Strâgoi de vaci, s.m.- bosorcău, bărbat care poate lua mana laptelui
Strânge (a se), vb.- a se aduna

Strânsúră s.f.- agoniseală
Strepezi, s. def.- viermi care apar vara în slănină
Strofocá (a), vb.- a zburli
Strujác, s.n.- saltea umplută cu paie sau şușorci
Strujáuă, s.f.- felie
Stupúș, s.n.- dop
Sucálă, s.f.- instalație pentru bobinarea țevelor la război
Sudálmă, s.f.- înjurătură, ocară
Súmnă ,s.f.- fustă largă
Sudoáre, s.f.- transpirație
Surupénie, s.f.- surpătură
Suspín, s.n.- astm

Ș

Șalgéu, s.m.- purcel la peste trei luni
Șarampău, s.n. - viroagă
Șátră, s.f.- tarabă în *piat*
Șân'ic, s.n.- unitate de măsură pentru cereale (120l.)
Șârégla, s.f.- partea din față și cea din spate de la car
Șáríncă, s.f.- fâșie lungă și îngustă
Șcatúlă, s.f.- cutie ''''
Șceámătă, s.f.- motiv
Șclefe, s.f.- papuci, șlapi
Șcipí (a), vb.- a scuipa
Șfarclă, s.f. - preparat din porc (tobă)
Șíclu, s.def.- staniol
Șiurlicá (a) vb.- a ciripi
Șláier, s.n.- vă'lul miresei
Șmagíță, s.f.- mlădiță
Șoáncă, s.f.- șuncă
Șod, adj.- glumeț, comic
Șógor, s.m.- cumnat
Șolocáturi, s.n.- obloane

Șomári, s.m.- pădurar
Șontoróg, s.m.- șchiop
Șoróf, s.n.- șurub
Șovár, s.- papură
Șovárnóg, adj.- infirm, handicapat
Șpaiț, s.n.- cămară de alimente
Șpángă, s.f.- baionetă
Șpágă, s.f.- mită
Șpárgă, s.f.- funie
Șparlí (a) (a), vb. - a fura
Șpohert, s.n.- cuptor pentru gătit
Șporolí (a), vb.- a economisi
Șpráiț, s.n.- popic de lemn
Șprîț, s.n. - cârnățar
Ștáb, s.n.- taraf
Ștáier, s.n.- impozit, dare
Ștángă (șceángă), s.f.- rangă
Ștérgură, s.f.- prosop
Șterț, s.n.- opaiț
Știl, s.n.- toc
Ștoárfă, s.f.- curvă
Ștocalí (a), vb.- a fixa *lobde* între grinzi
Ștráf, s.n. - căruță cu roți din cauciuc gonflabile
Ștrafalí (ștrofalí) (a) vb.- a transporta lemne de la pădure
Ștrimf, s.n.- ciorap
Ștropáție, s.f.- alergătură
Șubă, s.f.- suman
Șuí (a), vb.- a ofta din greu
Șușórcă, s.f.- pănușă
Șuștári, s.n.- recipient pentru muls
Șută, adj.- 1.ciuță (fără coarne), 2.parte frontală a

T

Tabarât, adj.- epuizat fizic

Tagadí (a), vb.- a nega

Tagașî (a), vb.- a face curat

Talám, s.def.- lene

Talčci, s.n.- grădină

Tálger, s.n.- farfurie mai mare

Taliánu's.m.- italianul

Tan'čri, s.n.- farfurie lată

Tapsâie, s.f.- tavă pentru

copt pâinea

Tarcát, adj.- vârgat

Tarhát, s.n. - greutate

Tarláuri, s.f.- holde

Tartáu, s.n.- loc în grajd, unde se coboară fânul din pod

Tas, s.n.- vasul în care se adună banii la biserică

Táșcă, s.f.- traistă

Tatárcă, s.f.- sorb, mei

Tă-gi-ú-na, adv.- întotdeauna

Tántălău, s.m.- prost, neghiob

Tărăboánță, s.f.- roabă

Tău, s.n.- baltă în vârful dealului

Tâmbușî (a), vb.- a lovi

Tânjălă, s.f.- proțap la car

Târnáț, s.n.- coridor neînchis

Târsî (a), vb.- a defrișa

Târș, s.n.- tufiș

Târșeág, s.n.- mărăciniș

Tiglazău, s.n.- călcător cu jar

Tíntă, s.f.- cerneală

Tíșlăr, s.m.- tâmplar
Tocormán, s.def.- nutreț
Tofléu, s.n.- partea dintre gleznă și genunche
Tolcăr, s.n.- pâlnie
Tolcéu, s.n.- coș pentru fum
Toloí (a), vb.- a striga
Tólvai! interj.- aoleu!
Tómna, adv.- tocmai
Tomn'í (a), vb.- a repara
Tómpoș, adj.- bont
Toncan'í (a), vb.- a face gălăgie, a trânti lucrurile
Tópilă, s.f.- groapă la mal sauloc în mijlocul râului pentru "topitul" cânepii
Topocí (a), vb.- a ucide
Tózlă, s.f.- tabacheră
Tor, s. def.- resturi de nutreț rămase de la animale
Torí (a), vb.- a risipi
Tórtă, s.f.- tort
Tracsarí (a), vb.- a tresări
Tracsarít, adj.- țicnit
Trăgăná (a), vb.- a doini
Trânci, s.def.- vodca rezultată de la distilarea fructelor
Trebálí (a), vb.- a lucra pe lângă casă
Trecumeț, s.m.- călător, drumeț
Troc, s.n.- covățică
Troácă, s.f.- covată
Trómnă, s.f.- guturai
Trugí (a), vb.- 1.a încerca 2.a săvârși un ritual magic
Trupínă, s.f.- tulpină
Túfă, s.f.- alun
Tulboáre, s.f. - apă tulbure
Tuléu, s.m.- tulpina porumbului

Tulúc, s.m.- junc
Túmna, adv.- tocmai
Tupiliş, adv.- tiptil
Turçele, s.f.- figurine de turtă dulce
Tureác, s.m.- carâmb
Tut, adj.- prostălău
Tútcă, s.f.- curcă

Ț

Țágără, s.f.- ac indicator
Țándură, s.f.- așchie
Țarcalí (a), vb.a aprecia cât vânat a intrat într-o parcelă delimitată
Țárcă, s.f.- coțofană
Țăp, s.n.- junghi
Țármure, s.m.- mal
Țádúlă, s.f.- bilet
Țágláre, s.f.- țigaretă
Țáleáp, s.m.- stâlp
Țálíndăr, s.n.- cuptor tradițional rn
Țámét, s.def.- scorțișoară
Țâmp, s.m.- pulpă
Țân'e (a), vb.- a fi atent, a observa
Țâņțárin, s.n.- cimitir
Țâpa (a), vb.- a arunca
Țâpău, s.m.- țipoi, colac ritual
Țârá, (o), s.def.- un pic, o bucățică
Țâvlí (a), vb.- a striga
Țâvlet, s.n.- țipăt
Țâvlitúrá, s.f.- răcnet
Țńnte, subst.- centimetri
Țífriş, adj.- pedant, fălos
Țil, s. def.- țintă

Țoáglă, s.f.- bicicletă
Țócă, s.f.- cârcă
Țucá (a), vb.- a săruta
Țúcur, s.def.- zahăr
Țúric! interj.- comandă pentru cai
Țurúc, s. sg.- bitum
Țúșlă, s.f.- biberon

U

U, conj, sau, ori
Uăci, s.m.- ochi
Uâl, s.m.- ulcior
Uí, (a), vb.- a chiui
Úi! interj.- au!
Uiágă, s.f.- sticlă
Uiúm, s.n.- vamă, plata măcinatului
Ujână, s.f.- masa de seară
Uldóri, s.f.- secreții oculare
Ulói, subst.- ulei
Ulóiniță, s.f. - instalație de producere a uleiului din semințe de dovleac
Ultoáie, s.f.- pomișor altoit
Umplatúra, s.f.- sarma
Unsoáre, s.f.- untură
Urzói, s.n.- instalație casnică pentru urzit
Uspătói, s.m.- nunta
Uspăț, s.n.- petrecerea la nuntă
Ușciór, vb.- infecție dureroasă a pleoapelor

V

Vacalí (a), vb.- a tencui cu lut
Vaí (a), vb.- a vedea, a observa

Vaicuí, (a se), vb. - a se vâicări
Vailíng, s.n.- vas emailat
Vaitatúrá, s.f.- tânguire
Vaitău, s.n.- vas de 3 litri (unitate de măsură)
Val, s.n. - sul din pânză țesută
Valău, s.n. - jgheab
Vandralău, adj.- neserios, teleleu
Varușână, s.f.- verișoară
Vas, s.n.- butoi
Vă! interj.- du-te!
Vătămătúrá, s.f.- hernie
Vâlva vacilor, s.f.- bosoarcă
Vârcă, s.f. - dungă
Vártčln'itșă, s.f.- instalație casnică pentru depănat
Veășcă, s.f.- marginea rotundă din lemn a sitei
Verděturi, s.def.- zarzavaturi
Vig, s.n.- sul de pânză
Vigán, adj.- solid, voios
Viloánă, s.f. - lanternă
Vinárs, s.def.- băutură tradițională din prune sau mere
Vinríș, adv.- oblic
Viós, adj.- pângăv, timpuriu
Vișău, s.n.- daltă
Vișcă (vijă), s.f.- ștergar înnodat la un capăt, folosit în jocurile de priveghi
Vișluitúrá, s.f.- tăietură făcută cu *vișăul*
Vizíclu, s.n.- taior din catifea
Vopcí, (a), vb.- a deborda
Vóstoș, adj.- plin de viață
Voșcinári, s.m. - persoană care colectează ceara de la albine
Vrámiță, s.f.- poartă din scânduri sau leături

Z

- Záge**, s.f.- fular
Zálbură, s.f.- eșantion
Zamă, s.f.- supă
Záncă, s.f. - laț din sârmă
Zápt, s.m. - 1.cuiul scării din lemn 2. par din gard
Zăcătoáre, s.f.- culcătoarea vitelor
Zăgăstít, adj.- înțesat
Zánát, s.n.- meșteșug casnic
Zău! interj.- sigur
Zăuitá (a), vb.- a uita
Zălúd, adj.- prost
Zángaláu, s.n.- clopoțel
Zâraí (a), vb.- a zornâi
Zbiculát, adj.- uscat
Zdococí (a), vb.- a zvâcni
Zdrăviá (a), vb.- 1.a strănuta, 2. a vântura grăunțe
Zdrób, s.n.- bulgăre
Zdrumicá (a), vb.- a sfărâma
Zgáibă, s.f.- coajă prinsă pe o rană
Zgárdă, s.f.- salbă
Zgodí (a), vb.- a zvoni
Zmincí (a), vb.- a greși, a rebuta
Zmincít, adj.- 1.(despre pers.) nebun 2.(despre lucruri) greșit
Zmácší (a), vb.- a smuci
Zoálă, s.f.- efort intens și îndelungat, trudă
Zobón, s.n.- vestă, haină
Zolí (a), vb.- a frământa
(aluatul de pâine)
Zolí (a se), vb.- 1. a se osteni cu ceva
Zvârcolac, s.m.- Vârcolac